

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
30 травня 2023 р.

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри економіки
Протокол № 15 від "29" травня 2023р.
Завідувач кафедри
В. Байд Вікторія БАЙДАЛА

РОЗГЛЯНУТО
Гарант ОП «Економіка підприємства»
Людмила СТЕПАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціальна відповідальність бізнесу»

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економіка підприємства»

Факультет (ННІ) економічний

Розробники: Єрмаков О.Ю., д.е.н., професор;

Нагорний В.В., к.е.н., доцент;

Рубан О.О. к.е.н., асистент

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни
Соціальна відповідальність бізнесу

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	051 Економіка	
Освітня програма	Економіка підприємства	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	
Семестр	4	2
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	90 год.	108 год.
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни:

Мета дисципліни: формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності бізнесу і відповідних професійних компетенцій.

Завдання дисципліни: вивчення теоретичних положень і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства.

Набуття компетентностей:

1. Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

2. загальні компетентності:

- ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільства та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
- ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

3. фахові (спеціальні) компетентності:

- СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- на міжнародному рівнях.
- СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.
- СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.
- СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.
- СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
- СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

- СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів і колективу.
2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.
8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.
21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.
23. Показувати і навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.
24. Демонструвати і здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, поваги до різноманіття думок, індивідуальних та і міжкультурних і відмінностей людей.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми навчання.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність і основні поняття соціальної відповідальності

Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку

Розкривається суть соціальної відповідальності та ретроспективи її розвитку. Дається визначення та характеристика існуючих моделей соціальної відповідальності. Розглядається напрями запровадження соціальної відповідальності в практику господарювання.

Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства

Розкривається соціально відповідальна взаємодія держави, бізнесу та суспільства і шляхи її розвитку. Дається визначення суб'єктам і рівням соціальної відповідальності. Розкривається сутність і складові соціальної відповідальності людини, її значення в забезпеченні стійкої соціальної динаміки. Розкривається питання розвитку соціальної відповідальності інститутів громадянського суспільства. Наводиться поняття та роль Соціальної держави як провідного суб'єкту соціальної відповідальності.

Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю

Розкривається інституціональне забезпечення соціальної відповідальності: міжнародний формат і проблеми вітчизняної практики. Дається характеристика комплексної моделі управління соціальною відповідальністю організації. Соціальні інвестиції як форма прояву соціально відповідального роботодавця.

Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності

Розкривається роль розвитку персоналу як важливого напрямку соціальної відповідальності бізнесу. Забезпечення продуктивності зайнятості на засадах соціальної відповідальності. Розкривається питання соціальної відповідальності у сфері компенсаційної політики та основні правила і принципи соціальної державної політики у сфері праці.

Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності

Розкривається питання побудови соціального діалогу між заінтересованими сторонами (стейкхолдерами). Співпраця в контексті "організація - місцева адміністрація - громада". Розглядається розвиток співпраці бізнесу з неурядовими організаціями.

Змістовий модуль 2. Чинники ефективності соціальної відповідальності

Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності

Дається характеристика сутності, значення та нормативно-правових регламентацій екологічної відповідальності. Розкривається функція та рівні екологічної відповідальності. Надається характеристика поняттю екологічний менеджмент як інструменту реалізації соціальної відповідальності.

Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності

Розглядається гармонізація інтересів сторін і суб'єктів соціально-трудових відносин на принципах соціального партнерства. Наводиться визначення та характеристика форм соціального діалогу, їх роль у системі забезпечення

соціально відповідальної поведінки. Розкривається соціальна відповідальність суб'єктів соціального партнерства.

Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності

Наводяться технології моніторингу корпоративної соціальної відповідальності. Соціальні (не фінансові) звіти: сутність, завдання і структура. Дається характеристика міжнародним нормативно-правовим актам щодо змісту соціальної звітності.

Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності

Розглядаються методи і процедури оцінювання ефективності програми корпоративної соціальної відповідальності. Розкривається процедура формування рейтингів соціально відповідальних організацій та практика їх використання. Дається визначення та характеристика показників ефективності соціальних інвестицій.

Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні

Розглядаються стратегічні напрями розвитку соціальної політики України. Розглядається стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на період до 2030 року. Наводиться можливості удосконалення діяльності профспілкових та громадських організацій щодо посилення їх соціальної відповідальності.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Сутність і основні поняття соціальної відповідальності														
Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку	1-2	15	3	3			9	12	1					11
Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства	2-3	15	3	3			9	14	1	1				12
Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю	4-5	15	3	3			9	11		1				10
Тема 4. Формування відносин роботодавців із	5-6	15	3	3			9	12						12

працівниками на засадах соціальної відповідальності													
Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	7-8	15	3	3			9	11	1				10
Разом за змістовим модулем 1	х	75	15	15			45	60	3	2			55
Змістовий модуль 2. Чинники ефективності соціальної відповідальності													
Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності	8-9	15	3	3			9	11	1				10
Тема 7. Соціальне парт-нерство як інструмент формування соціальної відповідальності	10-11	15	3	3			9	12	1	1			10
Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності	11-12	15	3	3			9	14	1	1			12
Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності	13-14	15	3	3			9	11					11
Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні	14-15	15	3	3			9	12					12
Разом за змістовим модулем 2	х	75	15	15			45	60	3	2			55
Всього годин		150	30	30			90	120	6	4			110

4. Теми семінарських занять
Не передбачено навчальним планом

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, види, категорії, еволюція, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності	3
2	Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку. Держава як суб'єкт соціальної відповідальності	3
3	Соціальна відповідальність освіти та науки. Співпраця бізнесу і освіти	3
4	Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності	3
5	Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.	3
6	Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності	3
7	Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою	3
8	Інформаційна політика і соціальна звітність	3
9	Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі	3
10	Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності	3
	Разом	30

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку	12
2.	Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства	14
3.	Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю	11
4.	Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності	12
5.	Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	11
6.	Екологічна компонента соціальної відповідальності	9

7.	Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності	9
8.	Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності	9
9.	Оцінювання ефективності соціальної відповідальності	9
10.	Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні	9
Разом		90

8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Контрольні питання

1. Що являє собою поняття «Соціальна відповідальність»?
2. Відображенням чого має бути сутність соціальної відповідальності людини.
3. Які є основні моделі корпоративної соціальної відповідальності (КСВ)?
4. Охарактеризуйте особливості моделей корпоративної соціальної відповідальності.
5. Хто є суб'єктами соціально відповідальної поведінки?
6. Хто може бути віднесений до суб'єктів КСВ?
7. Як формується відповідальність соціальних партнерів в сфері зайнятості?
8. Що слід розуміти під КСВ?
9. З яких документів складається «Міжнародний Білль про права»?
10. Охарактеризуйте основні економічні моделі взаємодії влади, бізнесу й суспільства.
11. Що є основною метою діяльності Міжнародної організації праці (МОП).
12. Визначте мету колективних переговорів.
13. Які компоненти включає корпоративна соціальна відповідальність, як система?
14. Якими якостями характеризується соціальна держава?
15. Що передбачає соціально – відповідальний маркетинг?
16. Які є підходи до концепції КСВ?
17. Що є основною метою управління соціальною відповідальністю організації?
18. Назвіть форми реалізації соціальних програм на рівні юридичної особи (організації, бізнесу).
19. Назвіть критерії оцінки діяльності служби зайнятості.
20. На які сфери прояву соціальних ініціатив орієнтована Європейська модель соціальної відповідальності?
21. Скільки принципів налічує Європейська соціальна Хартія?
22. Що є «найсильнішою» формою соціального діалогу?
23. Як визначається соціальна активність роботодавця ?
24. Що включають міжнародні ініціативи в галузі захисту прав споживачів?
25. Охарактеризуйте основні форми соціальної відповідальності інститутів громадянського суспільства.

26. Що являють наступні поняття: 1)соціальний аудит; 2)соціальні інвестиції; 3)сертифікація.
27. Якими нормативними актами досягається мета державної політики у сфері праці?
- 28.Екологічна відповідальність – це:
29. Які є форми екологічної поведінки?
- 30.Що являють наступні поняття: 1) екологічний світогляд; 2)екологічна відповідальність бізнесу; 3)екологічний аудит.
31. У яких формах виявляється колективна екологічна відповідальність?
32. Які є передумови соціального діалогу?
33. Які форми соціального діалогу включають наступні групи його передумов: 1)соціально-економічні; 2)політико-правові; 3)соціально-психологічні.
34. Назвіть цілі соціального партнерства на загальнодержавному рівні.
35. Які є основні моделі соціального діалогу?
36. На яких рівнях здійснюється соціальний діалог в Україні?
37. Що досягається: 1)шляхом моніторингу; 2)з порушенням принципів соціальної відповідальності;3)введенням міжнародних стандартів.
38. Як слід розглядати моніторинг соціальної відповідальності?
39. Яку структуру має система моніторингу соціальної відповідальності бізнесу?
- 40.Назвіть найбільш поширені сьогодні стандарти ведення соціального обліку та підготовки нефінансової звітності.
41. Що являє собою стандарт GRI?
42. Що являє оцінювання ефективності соціальної відповідальності?
43. Що являє собою алгоритм процесу оцінювання ефективності соціальної відповідальності?
- 44.На які питання дає відповідь оцінювання ефективності соціальної відповідальності?
45. З чого починається оцінювання соціальної відповідальності?
46. Що являють собою такі поняття: 1) соціальні показники; 2)етичні норми; 3)відносини із працівниками.
47. Які основні критерії оцінки соціального ефекту організації?
48. На що спрямована Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні?
49. Які Ви знаєте основні цільові групи Стратегії сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні?
50. Які мають бути напрями забезпечення реалізації Стратегії розвитку соціальної політики України?
51. Що передбачають наступні Стратегії: 1)національна стратегія соціальної відповідальності бізнесу в Україні; 2)стратегія розвитку соціальної політики України; 3)стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

Підсумковий контроль

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС “Бакалавр”,	Кафедра економіки, 2023-2024 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни “Соціальна відповідальність бізнесу”	Затверджую Зав. кафедри _____ (підпис) Байдала В.В.
<i>Екзаменаційні запитання</i>			
1. Дайте характеристику поняття «Соціальна відповідальність».			
2. В чому полягають особливості моделей корпоративної соціальної відповідальності.			
<i>Тестові завдання різних типів</i>			

1. Назвіть критерії оцінки діяльності служби зайнятості:

1	Цілісності, всебічності, системоутворюючих відносин, субординації, динамічності, випереджального відображення.
2	Відповідності, обмежень, інваріантності, споглядання, доповнення, фальсифікаціонізму, простоти.
3	Системності, суперечності, розвитку, причинності (каузальності).
4	Повнота охоплення, системність дій, результативність, глибина напрямів діяльності.

2. Що являє собою алгоритм процесу оцінювання ефективності соціальної відповідальності?

	У бланку відповідей впишіть правильну відповідь
--	---

3. На які сфери прояву соціальних ініціатив орієнтована Європейська модель соціальної відповідальності?

	У бланку відповідей впишіть правильну відповідь
--	---

4. З чого починається оцінювання соціальної відповідальності?

Зі збору інформації чи обґрунтування доцільності оцінювання соціальної відповідальності.

5. «Найсильнішою» формою соціального діалогу є:

	У бланку відповідей впишіть правильну відповідь
--	---

6. Що являють собою такі поняття?

1. Соціальні показники.	А. Дотримання етики бізнесу; вимоги до ділових партнерів дотримуватися аналогічних етичних норм (в основному пов'язані з субконтрактами, які великі компанії розміщують у країнах, що розвиваються).
2. Етичні норми.	
3. Відносини із працівниками.	
	В. Забезпечення безпеки на робочому місці; забезпечення фінансових і соціальних гарантій (справедлива заробітна плата та ін.); невикористання дитячої праці.
	С. Індикатори: соціальна цінність продукції; внесок продукції у зростання добробуту населення; вплив на здоров'я людини; забезпечення рівного доступу до необхідних ресурсів життєдіяльності (вода, їжа, житло, охорона здоров'я).

7. Що включають міжнародні ініціативи в галузі захисту прав споживачів?

	У бланку відповідей впишіть правильну відповідь
--	---

8. На що спрямована Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні?

	У бланку відповідей впишіть правильну відповідь
--	---

9. Що являють наступні поняття?

1. Соціальний аудит.	А. вкладення у соціальну сферу для підтримки і підвищення соціально прийнятної рівня життя, задоволення матеріальних, духовних і соціальних потреб населення.
2. Соціальні інвестиції.	
3. Сертифікація.	
	В. Процедура, за допомогою якої третя, незалежна сторона, дає письмову гарантію того, що продукція або система управління відповідає встановленим нормам.
	С. Процес, який дозволяє організації оцінити і продемонструвати її вклад у вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем.

10. Які мають бути напрями забезпечення реалізації Стратегії розвитку соціальної політики України?

1.	Охорона навколишнього середовища, добродійні програми, відносини з працівниками, інституціональне.
2.	Законодавчо-нормативне, фінансове, створення нових робочих місць, сплата податків.
3.	Інституціональне, кадрове, партнерське та суспільно-громадське.
4.	Законодавчо-нормативне, фінансове, інституціональне, кадрове, партнерське та суспільно-громадське, інформаційне забезпечення.

9. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;

- семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

- мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;

- кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

- презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації.

10. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамен та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого вченою

радою НУБіП України 26 квітня 2023 року, протокол № 10, видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу, отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Форми та методи проведення проміжної атестації, засвоєння програмного матеріалу розробляються лектором дисципліни і затверджується відповідною кафедрою у вигляді тестування, письмової контрольної роботи, колоквиуму тощо, що можна оцінити чисельно.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни.

Семестровий екзамен - це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Диференційований залік - це форма атестації, що дозволяє оцінити виконання та засвоєння здобувачем вищої освіти програми виробничої практики, підготовки та захисту курсової роботи (проекту).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10).

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
Відмінно	90 – 100
Добре	74 – 89
Задовільно	60 – 73
Незадовільно	0 – 59

12. Навчально-методичне забезпечення

1. ЕНК «Соціальна відповідальність бізнесу» URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1034>
2. Методичні вказівки для вивчення дисципліни "Соціальна відповідальність бізнесу" для студентів ОС "Бакалавр" спеціальності "Економіка" Єрмаков О.Ю., Нагорний В.В., Рубан О.О., Тюріна А.А.. К.: Вид. «Нова столиця», 2021. 57 с.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Гурочкіна В. В., Кравченко Л. В. Стратегічний аналіз корпоративної соціальної відповідальності промислових підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. № 3, т. 3. С. 198–205 Внесок українського бізнесу в реалізацію Україною Цілей сталого розвитку 2016-2020 р.р. URL: <https://csr-ukraine.org/research/vnesok-ukrainskogo-biznesu-sdg/>.
2. Гусева О.Ю., Воскобоєва О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.
3. ДСТУ ISO 14001: 2006. Системи екологічного керування. Вимоги та настанови щодо застосування.
4. ДСТУ ISO 14001-97. Системи управління навколишнім середовищем. Склад та опис елементів і настанови щодо застосування.
5. ДСТУ ISO 14004: 2006. Системи екологічного управління. Загальні настанови щодо принципів, систем та засобів забезпечування.
6. ДСТУ ISO 26000:2019 Настанови щодо соціальної відповідальності (ISO 26000:2010, IDT) URL: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=87921.
7. Індекс прозорості сайтів українських компаній 2017. Укладачі: Зінченко А., Резнік Н., Саприкіна М. К.: Видавництво «Юстон», 2018. 28 с.
8. Індекс прозорості Компаній України 2019. К.: 2020. 64с.
9. Єрмаков О. Ю. Соціальна відповідальність : навч. посіб. К.: Компринт, 2015. 191 с.
10. Конспект лекцій з дисципліни Соціальна відповідальність. Уклад. І.А. Юр'єва. Харків: НТУ -ХПІ, 2016. 118 с.
11. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с.

12. Підприємництво в епоху глобальних трансформацій: виклики та перспективи розвитку : монографія. [П. В. Пашко, Л. Л. Лазебник, Ю. В. Кіндзерський, В. В. Гурочкіна та ін.] ; за ред. П. В. Пашка та Л. Л. Лазебник ; Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : вид.-поліграф. центр Університету ДФС України, 2019. 476 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 133). Підрозділ 1.3. С. 47–59.
13. CSR Practices in Ukraine 2012. under the editorship of M. A. Saprykina; Centre for CSR Development. Kyiv, 2012, 126 pages
14. Практики КСВ в Україні 2019. Під ред. Саприкіної М.; Центр «Розвиток КСВ». К.: 2019. 152 с.
15. CSR development in Ukraine: 2010–2018. Originated by: Zinchenko A., Saprykina M. Kyiv: Printing House 'Yuston', 2017. 52 pages.
16. SDG Compass: Посібник для досягнення Цілей Сталого Розвитку в сфері бізнесу URL: http://csr-ua.info/csr-ukraine/wp-content/uploads/2016/09/2016-09-15_SDG_Compass_Guide_2015_ukr_web.pdf.
17. Nahorny, V., Tiurina, A., Ruban, O., Khletytska, T., & Litvinov, V. Corporate social responsibility in modern transnational corporations. Amazonia Investiga, (2022). 11(53), 111-121. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.53.05.11>.
18. Tiurina, A., Nahorny, V., Ruban, O., Tymoshenko, M., Vedenieiev, V., & Terentieva, N. Problems and Prospects of Human Capital Development in Post-Industrial Society. Postmodern Openings, (2022). 13(3), 412-424. <https://doi.org/10.18662/po/13.3/497>.

Додаткова

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436 IV; зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Звіт за результатами II Національного Форуму «Бізнес і університети: трансформація освіти» укладач звіту: Янковська О. за редакцією: Саприкіної М. 2015р.
3. Звіт за результатами III Національного Форуму «Бізнес і університети: трансформація освіти» (22-23 жовтня 2015р). Укладач звіту: Янковська О., Зінченко А. За редакцією: Саприкіної М. К., 2015 р.
4. Конвенція СЕК ООН «Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з екологічних питань (Орхуська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text
5. Навчальна програма «Корпоративна соціальна відповідальність у конфліктні часи: етичні дилеми для бізнесу» Центр «Розвиток КСВ», 2015 р. URL: www.csr-ukraine.org.
6. Глобальний договір ООН (UN Global Compact, 2000) URL: www.globalcompact.org.ua.
7. Загальна декларація прав людини: Прийнята і проголошена резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. Офіційний вісник України від 15.12.2008 №93. С. 89 - 310. URL: http://zakonl.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015.
8. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. URL: <http://zakonl.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

9. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

10. Міжнародна організація праці: Конвенції та рекомендації, ухвалені міжнародною організацією праці. Женева: МБП, 1999. У 2 т. 242 с.

14. Інформаційні ресурси

1. «Круглий стол в КО» (Caux Round Table) URL: www.cauxroundtable.org.

2. Глобальна ініціатива відповідального лідерства (Global Responsible Leadership Initiative — GRLI) URL: www.grli.org.

3. Європейська академія бізнесу і суспільства (European Academy for Business and Society — EABIS) URL: www.eabis.org.

4. Європейська асоціація етики бізнесу (European Business Ethics Network - EBEN) URL: www.eben-net.org.

5. Офіційний сайт Секретаріату мережі Глобального договору в Україні: URL: www.globalcompact.org.ua.

6. International Centre for Corporate Social Responsibility (ICCSR) - URL: www.nottingham.ac.uk/business/ICCSR.

7. Account Ability The Institute of Social and Ethical Accountability URL: www.accountability21.net.

8. Центр розвитку корпоративної соціальної відповідальності (Можливість бути першим) URL: <http://csr-ua.info/csr-ukraine/>.